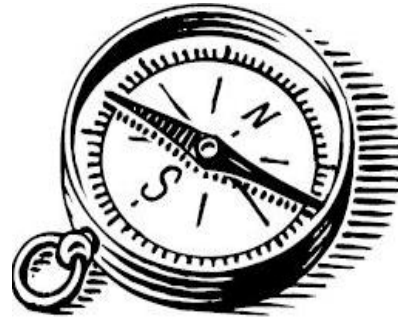

EL VALOR DE TENIR VALORS

QUÈ SÓN ELS VALORS?

Els valors són les coses, les experiències, els pensaments, les idees, les creences, etc. —que amb diferents graus i matisos— ens agraden, estimem, ens interessen i considerem valuoses en la nostra vida. També hi ha valors que, malgrat no ens agradin, s'imposen (deures). Els valors són allò que preferim com a qualitats que hauria de tenir la realitat; són pautes de la nostra actuació, una guia del nostre comportament i que apreciem en el comportament dels altres. No podem viure sense valors, els valors són com una brúixola per anar per la vida.

Els valors necessiten d'una predisposició, d'una actitud. Cal tenir el convenciment sobre els valors que volem que formin part de la nostra vida i la voluntat d'actuar de forma coherent amb aquests valors. Els valors van sempre lligats a la nostra experiència, tan si en som més conscients com si en som menys, i no es manifesten aïllats, sinó que interactuen amb altres valors per expressar-se en la vida quotidiana.

ALGUNES IDEES SOBRE ELS VALORS

Convé passar de les grans paraules a la pràctica concreta. Els valors els hem de *conèixer*, els hem d'*estimar*, els hem de *desitjar*, però per damunt de tot els valors els hem de *practicar*. “**Els valors només valen de debò quan esdevenen béns**”, s'han de poder fer tangibles, reals, concrets. Els valors s'encarnen en uns referents (Jesús, St. Francesc, Sta. Isabel d'Hongria, St. Maximilià Kolbe...).

Sovint triem entre valors que entren en competència. No tot s'hi val, el fet que al llarg de la vida haguem de triar i prendre decisions ens fa adonar que hi ha alguns valors que acaben sent els de referència. La nostra capacitat crítica, ens permet valorar els valors, ens facilita reconèixer que hi ha uns valors preferencials, més universals, més fonamentals. Quan optem conscientment per alguns valors en front d'altres (conflictes de valors) sempre hem de poder acabar responnent personalment del que diem i del que fem, en som responsables.

Els valors responen sempre a interessos. Donem valor a allò que ens resulta important i interessant per a la vida personal i col·lectiva, per això els valors són diversos segons els interessos. Les coses sempre són interessants i importants *per a algú*, perquè satisfan els desigs, les expectatives, les necessitats *d'algú*.

Els valors, els béns, són fràgils i s'han de defensar activament. Quan més preciosos són els béns que tenim o perseguim, més consciència tenim de la seva fragilitat, del perill de perdre'ls o de no aconseguir-los. Tanmateix, els béns no es poden considerar definitivament assolits i establerts ja que s'han d'obrir pas en un món dominat per la lluita d'interessos, i s'ha d'estar disposat a defensar-los, protegir-los i a cuidar-los.

“Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets. Estan dotats de raó i consciència i haurien d'actuar els uns vers els altres en un esperit de fraternitat”

Declaració dels Drets Humans, Article Primer.

Bibliografia:

Terricabras, J.M. (2002) “*La tu, què t'importa?*” Ed. La Campana, pp. 53-63, 69
Carrillo, Isabel (2007) “*¿Es posible educar en valores en familia?*” Ed. Graó. Colección Familia y Educación, p. 22.
Torralba, Francesc (2009) “*Cent valors per viure*” Ed. Pagès Editors. Col. Argent Viu.

L'EDUCACIÓ EN VALORS

Per què fem nostres uns determinats valors i no uns altres? “*Els valors no s'adopten en un procés de selecció estrictament objectiu i racional, sinó que arriben a través d'experiències, necessitats i influències. Per això és tan important l'entorn en què ens movem*”. Educar en valors significa també educar la capacitat de valorar, seguint el que diu la pedagoga Isabel Carrillo, educar en valors és ensenyar a:

- **Identificar** els valors en la realitat quotidiana discernint-los dels contravalors i opcions de desvalor que han de rebutjar-se.
- **Seleccionar** els valors òptims entre les diferents opcions possibles, tenint en compte els contextos, el temps present i els reptes que es projecten.
- **Apreciar** els valors, distingint les seves aportacions i raonant en què beneficien, què aporten a la pròpia vida i a la vida en relació, i què passa quan no hi són presents.
- Assumir, interioritzar i integrar els valors a través de la **pràctica**, aplicant-los en el dia a dia.

Preguntes pel diàleg:

- Quins són els teus valors preferencials? Quins són els valors cristians importants? Per què? Com es concreten?
- Estan en “crisi” els valors? Quins contravalors i quines mancances es detecten, i què s'hauria de canviar per construir vides més humanes?
- Quins conflictes de valor vivim, per què i com es poden resoldre de forma harmoniosa i justa per a tothom?
- Quins valors permeten viure en diferents contextos, espais i temps en igualtat, respectant la identitat diferencial de cada persona o grup?

Pregària: Salm 115